

5: Verdedigen

Verdedigen

Verdedigen

In de les over 'aanvallen' heb je gezien dat je stukken van de tegenstander kunt aanvallen. In deze stelling valt de zwarte looper de witte toren aan. De toren is in gevaar. Het spreekt vanzelf dat wit de toren niet zo maar hoeft te laten slaan. Hij kan zich verdedigen.

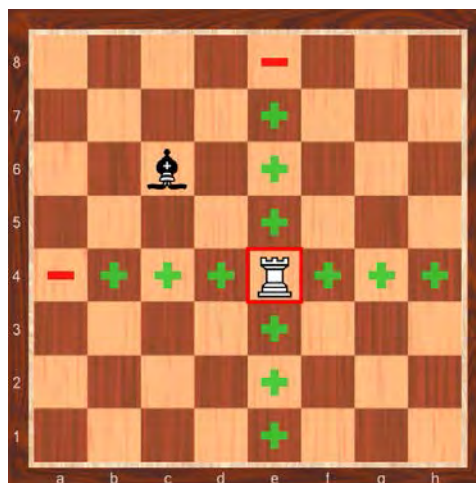
In deze les kijken we naar de manieren waarop je bij schaken kunt verdedigen. We kijken naar:

- weggaan
- dekken
- slaan
- tussenplaatsen

Weggaan

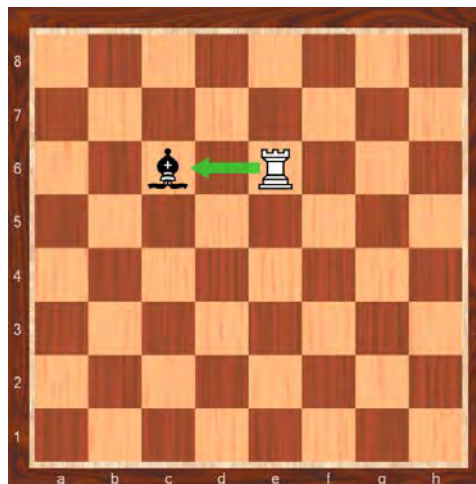
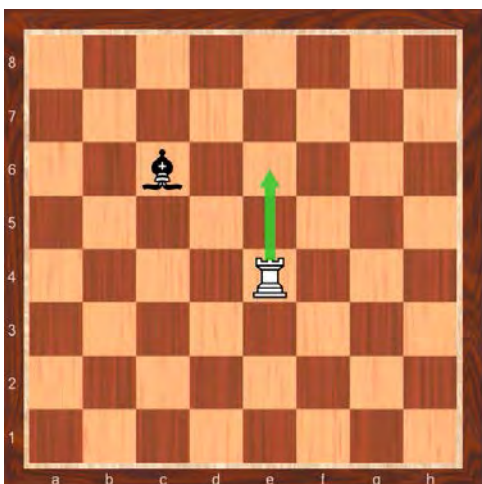
We beginnen met weggaan. Dat ken je al uit het spelletje 'dame vangt paard'. De dame valt het paard aan en het paard moet naar een veilig veld gaan. Een veld is veilig als het stuk daar niet geslagen kan worden.

In deze stelling moet wit weggaan met de toren, op e4 staat hij zeker niet veilig. Hij heeft ruime keus. Slechts twee velden zijn onveilig voor de toren: de velden met een rode min.

Verdedigen door weggaan

Wit speelt de toren naar een veilig veld. Op zijn beurt valt wit de zwarte looper aan. Die moet nu weggaan.

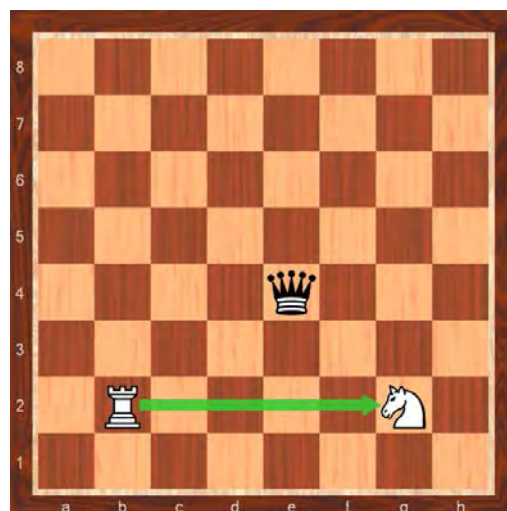
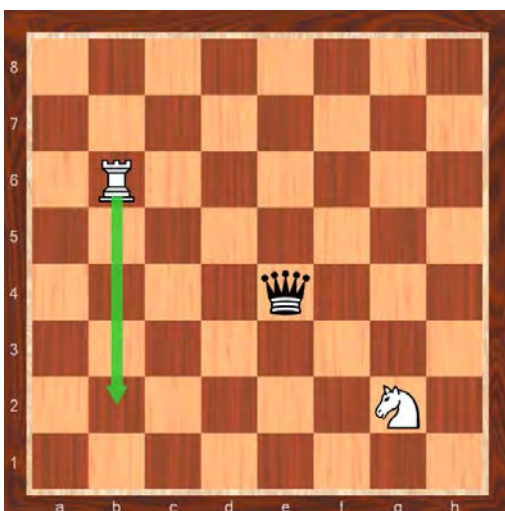
<p>Weggaan</p> <p>De dame valt het paard aan. De dame is een sterk stuk, zij controleert veel velden, meer velden dan een toren. Het paard kan weggaan naar 8 velden: maar vier daarvan zijn veilig.</p>	<p>Weggaan</p> <p>De veilige en onveilige velden voor het paard staan aangegeven. Het paard kan alleen nog naar de rand.</p>
	

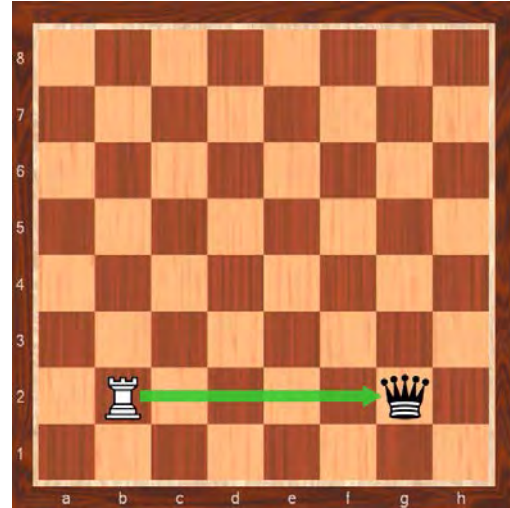
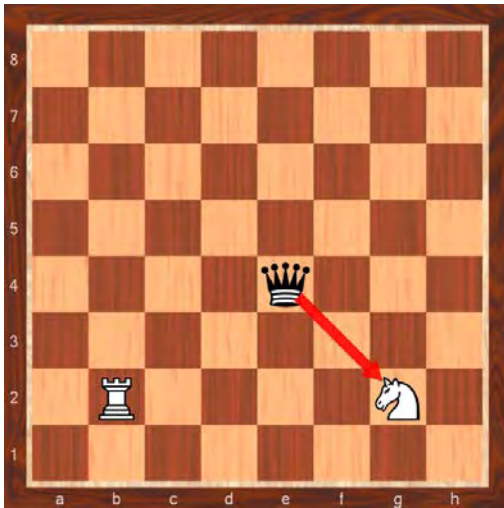
Weggaan is onvoldoende

De dame valt het paard aan. Het paard heeft geen veilig veld om naar toe te gaan. Het kan alleen maar naar velden met een rode min. Op die velden kan de dame het paard slaan.

Wit moet een andere manier van verdedigen gebruiken om het paard te redden.

	<p>Weggaan is onvoldoende</p> <p>De dame valt het paard aan. Het paard heeft geen veilig veld om naar toe te gaan. Het kan alleen maar naar velden met een rode min. Op die velden kan de dame het paard slaan.</p> <p>Wit moet een andere manier van verdedigen gebruiken om het paard te redden.</p> <p>Dekken</p> <p>De toren dekt het paard. Dekken is ervoor zorgen dat je terug kunt slaan, als de tegenstander slaat. Het is nu onverstandig van zwart om het paard te slaan.</p>
---	--

Domme slagzet

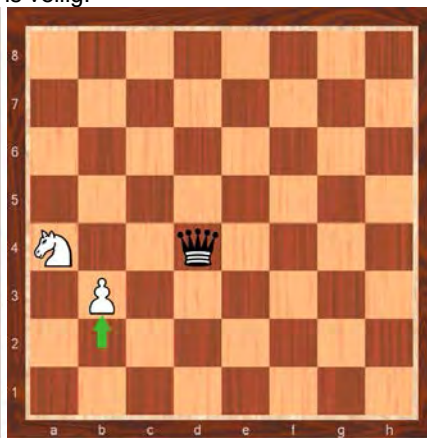
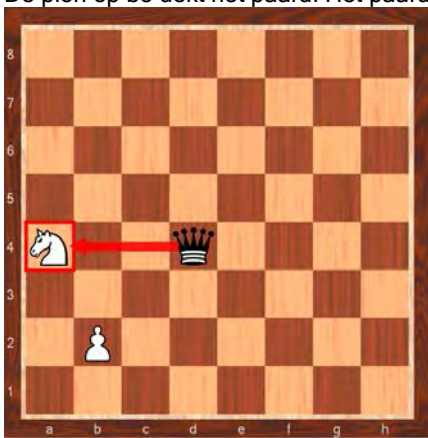
Zwart heeft zijn dame gegeven voor een paard.
 Een dame kan veel meer dan een paard. Kortom: geen slimme actie.
 Verdedigen door dekken is even doeltreffend als weggaan

Dekken of weggaan

Het paard staat aangevallen en is in gevaar.
 Wit kan zich op twee manieren verdedigen: het paard dekken of weggaan met het paard.

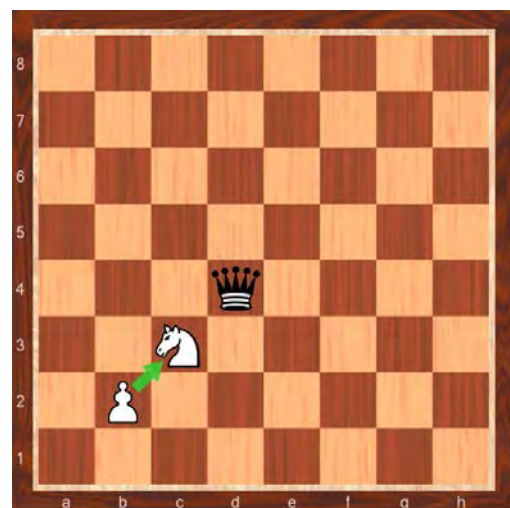
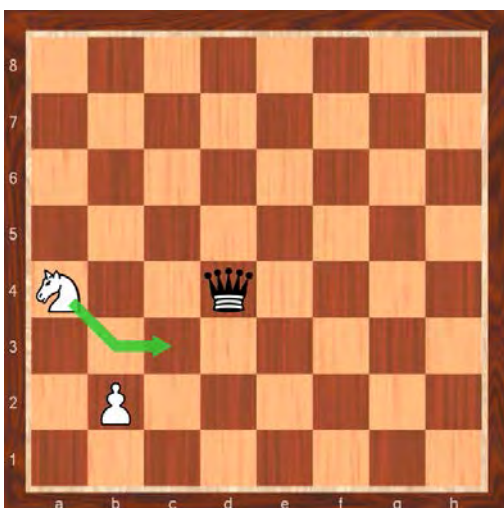
Het paard is veilig

Wit kiest voor dekken.
 De pion op b3 dekt het paard. Het paard is veilig.

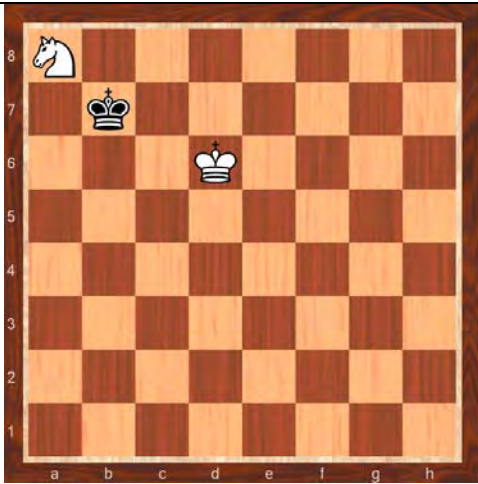
Het paard is veilig

Wit kiest voor weggaan.
 De pion dekt het paard. Het paard is veilig omdat het gedekt staat. Weggaan naar een gedekt veld gaan is hier ook veilig.

Oefening

Het paard is in gevaar. Red het

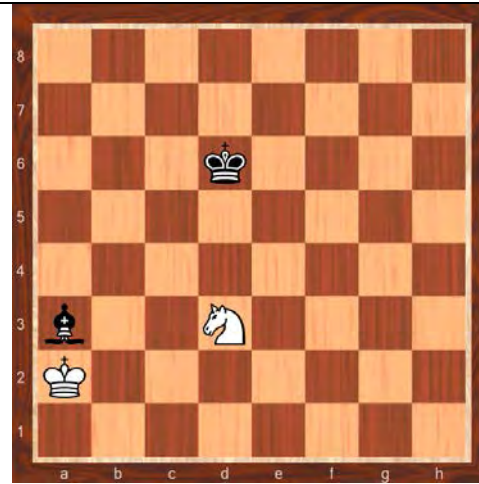

Het paard staat veilig op c7

Oefening

De loper is in gevaar. Red hem.

De loper staat veilig op c5. De koning dekt de loper. Paard en loper zijn ongeveer evenveel waard.

Ruime keus

De witte toren staat aangevallen.

Wit kan zich op verschillende manieren verdedigen:

- de toren dekken
- met de toren weggaan
- de aanvaller slaan

Slaan

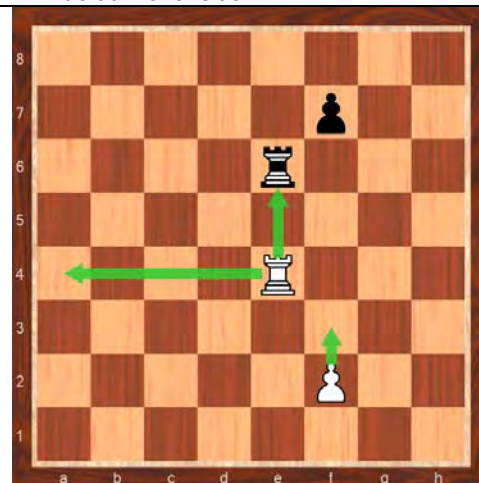
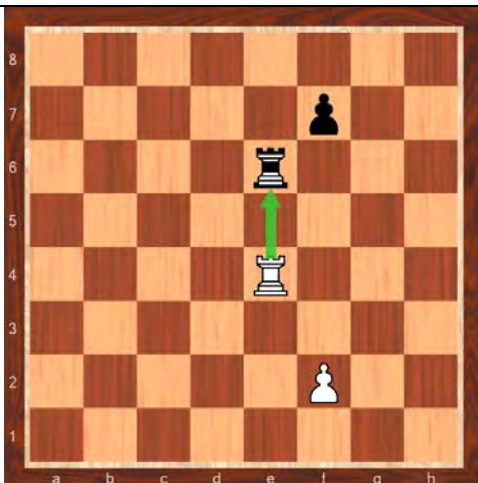
De derde manier van verdedigen is: de aanvaller slaan.

Drie verdedigingsmogelijkheden

De witte toren staat aangevallen.

Wit kan zich op verschillende manieren verdedigen:

- de toren dekken
- met de toren weggaan
- de aanvaller slaan

<p>Aanval op het paard</p> <p>Het zwarte paard is in gevaar. De witte pion dreigt het te slaan.</p>	<p>Ander stuk slaat</p> <p>De enige redding is slaan. Een eigen pion moet te hulp komen. De aanvaller is verdwenen.</p>
	

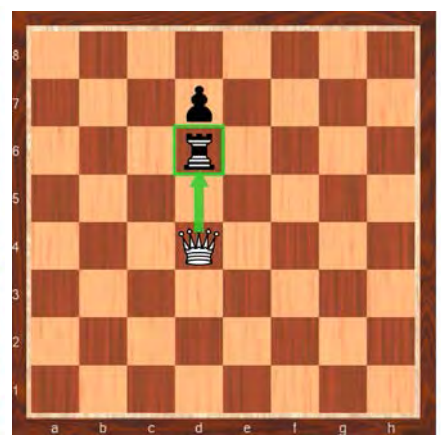
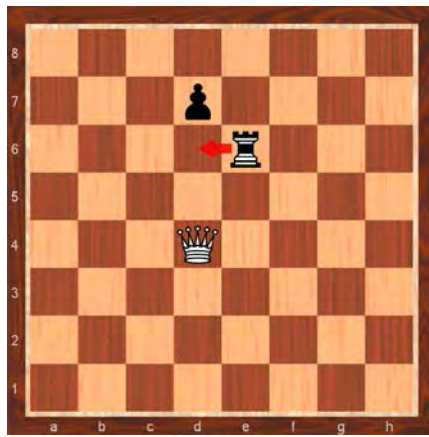
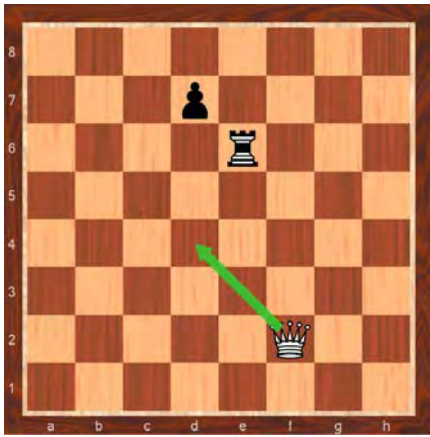
<p>Hoe redt zwart het paard?</p> <p>De dame is hier de aanvaller, het paard aan de rand is voorlopig het slachtoffer. Weggaan is geen mogelijkheid, het paard heeft geen veilig veld. Dekken kan evenmin, de loper kan niet naar b4. Hoe redt zwart zich?</p>	<p>Tussenplaatsen</p> <p>De loper gaat in de baan van de dame staan. De dame valt het paard niet meer aan en het is gered. De pion speelt een belangrijke rol. Hij dekt de loper, het tussengeplaatste stuk. Een stuk dat je tussenplaatst moet altijd gedekt staan.</p>
	

Aanval op ongedekt stuk

Een stuk kan gedekt staan en ongedekt. De toren staat in deze stelling gedekt. De pion staat ongedekt.

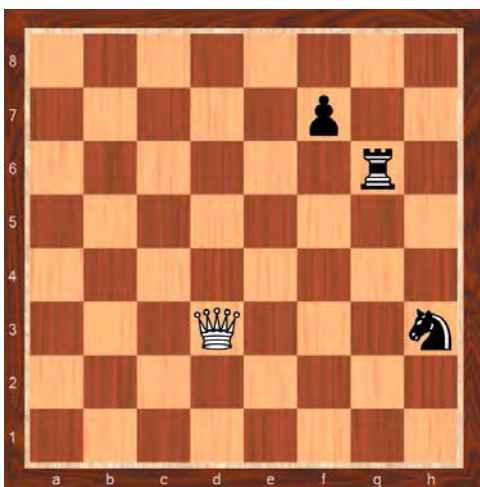
Bij het schaken kun je vaak beter een ongedekt stuk aanvallen. Op de volgende zet kun je het dan misschien slaan.

<p>Aanval op de pion</p> <p>De dame valt de pion aan. Zij dreigt hem te slaan. Zwart moet de pion met de toren dekken of de pion een veld opspelen.</p>	<p>Sla een ongedekt stuk</p> <p>Zwart verdedigt de pion door tussenplaatsen maar omdat de toren niet gedekt staat, is dat niet slim. Wit kan nu de toren slaan. We noemen dat: sla een ongedekt stuk.</p> <p>Sla een ongedekt stuk is een sterk wapen als je tegen een (beginnende) schaker speelt. Een beginner wil nog wel eens een aanval over het hoofd zien of een stuk gewoon inzetten.</p>
--	---

Oefening

Sla een ongedekt stuk.

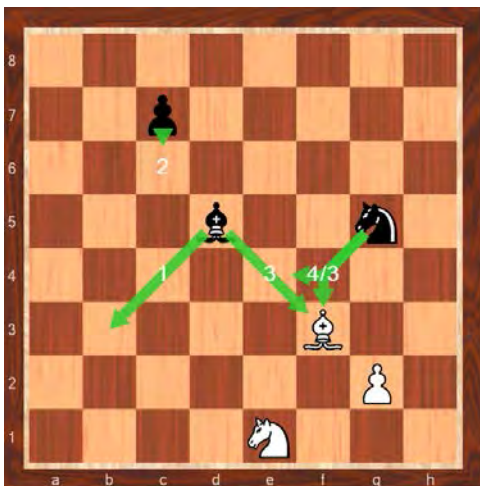

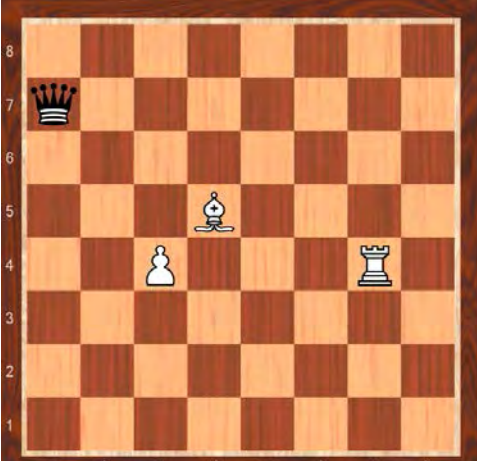
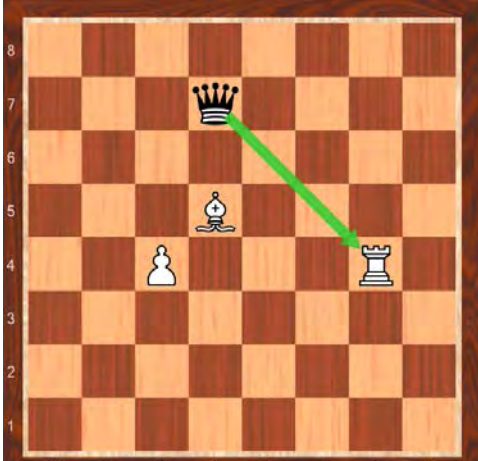
Samenvatting

Een stuk dat aangevallen staat kun je op vier manieren verdedigen:

- weggaan (loper naar b3)
- dekken (pion naar c6)
- slaan (loper slaat looper of paard slaat loper)
- tussenplaatsen (paard naar e4).

In een schaakpartij moet je de stukken van de tegenstander aanvallen. Bij voorkeur val je ongedekte stukken aan. Een stuk dat ongedekt staat, kun je veilig slaan.

<p>Oefening Val het ongedekte stuk aan.</p>	<p>De dame valt de ongedekte toren aan.</p>
	

Verdedigen door slaan

Er is een stuk in gevaar.

De juiste verdediging is: de aanvaller slaan. Dat kan door het aangevallen stuk zelf of door een ander stuk.

<p>Oefening Speel de beste zet Let op! Zwart is aan zet, zie zwarte vierkantje rechts boven. Welk stuk van zwart staat aangevallen? Hoe kan zwart verdedigen door slaan?</p>	<p>Dame kan niet weg naar g7 en naar f8, omdat het paard die velden aanvalt. De bedreigde dame redt zich door slaan; Dh7xDh2</p>
	

<p>Oefening Speel de beste zet Let op! Zwart is aan zet, zie zwarte vierkantje rechts boven. Welk stukken van zwart staan aangevallen? Hoe kan zwart verdedigen door slaan?</p>	<p>Beide zwarte paarden op d4 en c6 zijn in gevaar. Paard d4 slaat pion b5; Pd4xb5. Beide paarden zijn buiten gevaar.</p>
	

Verdedigen door weggaan

Er staat een stuk aangevallen.
Het aangevallen stuk moet worden weggespeeld naar een veilig veld.

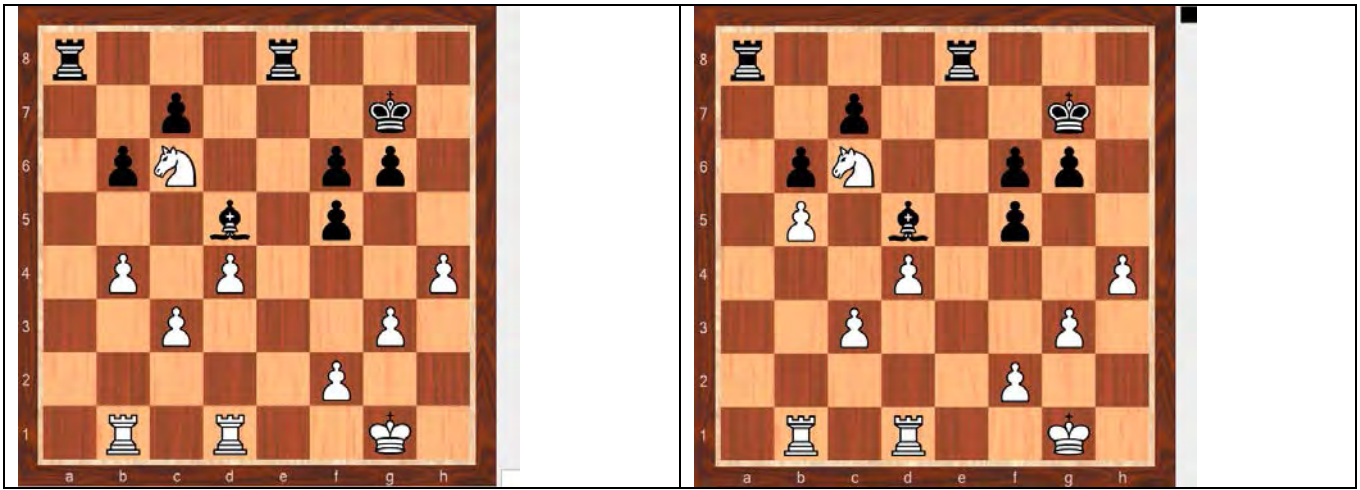
<p>Oefening Speel de beste zet Let op! Wit is aan zet, zie witte vierkantje rechts onder. Welk stuk van wit staan aangevallen? Hoe kan wit verdedigen door weggaan?</p>	<p>De witte loper op a2 is in gevaar. Lb2-a1 De loper staat op een veilig veld.</p>
	

<p>Oefening Speel de beste zet Let op! Zwart is aan zet, zie zwarte vierkantje rechts boven. Welk stuk van zwart staan aangevallen? Hoe kan zwart verdedigen door weggaan?</p>	<p>Dame b4 staat aangevallen. Db4-b5 De dame staat op een veilig veld. C4, d4, c3, d2, e1, a3, b6, c5 kunnen niet want die velden staan aangevallen door wit.</p>
	

Verdedigen door dekken

Er staat een stuk aangevallen.
Een ander stuk moet te hulp komen om het aangevallen te dekken.

<p>Oefening Speel de beste zet Let op! Wit is aan zet, zie witte vierkantje rechts onder. Welk stuk van wit staan aangevallen? Hoe kan wit verdedigen door dekken?</p>	<p>Het paard op c6 is in gevaar. Pion b4-b5. Het paard staat gedekt door de pion.</p>
---	---

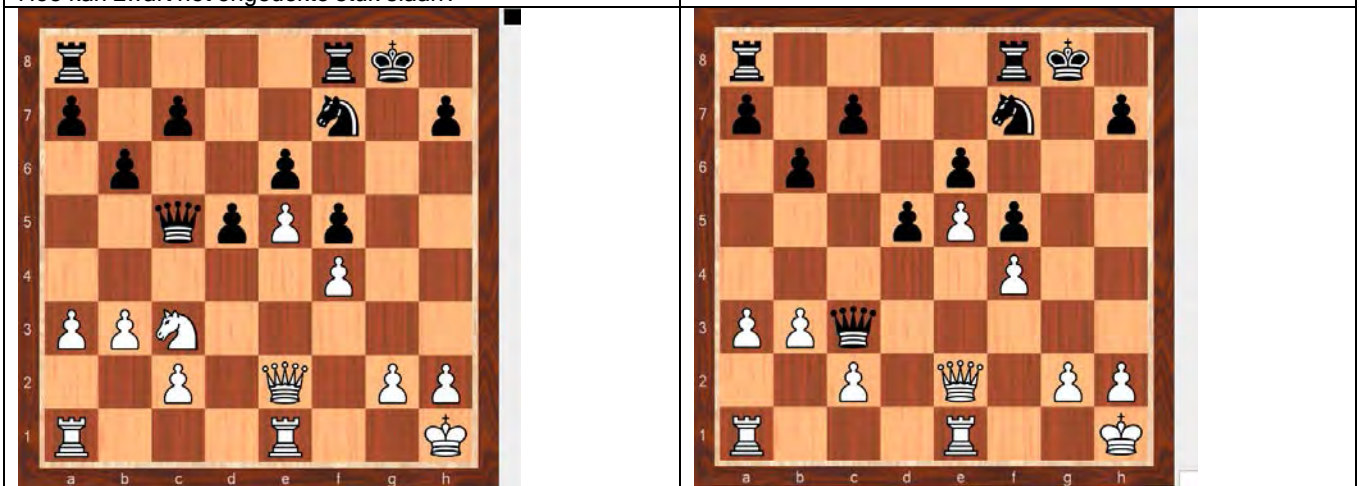
Sla een ongedekt stuk

Zoek de mogelijke slagzetten op. Kijk of een stuk dat geslagen kan worden, gedekt of ongedekt staat. Sla het ongedekte stuk.

Oefening

Speel de beste zet
 Let op! Zwart is aan zet, zie zwarte vierkantje rechts boven.
 Welk stuk van wit staat ongedekt?
 Hoe kan zwart het ongedekte stuk slaan?

Het paard staat ongedekt.
 Dame c5 slaat paard c3; Dc5xc3. Zwart heeft een stuk gewonnen.

Verdedigen door tussenplaatsen

Oefening

Speel de beste zet
 Let op! Zwart is aan zet, zie zwarte vierkantje rechts boven.
 Welk stuk van zwart staat aangevallen en is ongedekt?
 Hoe kan zwart het ongedekte stuk verdedigen?

De dame is in gevaar.
 Toren h5 naar a5; Th5-a5
 De baan van de aanvaller is dicht. De toren op a5 staat goed gedekt.

